

Etika ve výstavním kruhu

Tento článek se netýká pouze výstav, ale všech akcí, kde probíhá posuzování exteriéru a potažmo i výkonu psů, i když pojednává hlavně o dění ve výstavních kruzích a jejich těsné blízkosti.

Je jasné, že ve vztahu ke psům existuje jedno základní pravidlo: Můj pes je ten „nej“. S oblibou vždycky žertem dodávám „...a v našem případě je to pravda...“.

Láska k vlastnímu psu je přirozená, stejně jako je přirozená lidská soutěživost. Ale nezaměňujme soutěživost s neurvalostí a nedostatkem slušného vychování.

„Pane rozhodčí, jak je možné, že jste posoudil oko naší feny jako středně hnědé? Máme přece ze dvou předcházejících výstav v posudku tmavé oko!“ ... „Jedeme sem z takové dálky a dostaneme velmi dobrou! Taky to mohl rozhodčí zohlednit, odkud jsme a zadat nám aspoň výbornou!“ Takovým a podobným projevům jsem již nesčetněkrát mohl být přítomen uvnitř i poblíž výstavního kruhu, stejně jako demonstrativnímu vyhazování stužek a různým dalším projevům zklamání a, řekněme si to otevřeně, neúcty a nedostatku respektu k osobě rozhodčího.

Příznávám se, že zvláště, když se takto projevují čeští vystavovatelé v zahraničí, pocít'uji stud a raději se k nim nehlásím – vždyť tak, aniž si to uvědomují, mohou poškodit dobré jméno klubu.

Ve výstavním řádu ČMKU (článek 9 - rozhodčí), který vychází z obdobné normy FCI, stojí, že na výstavách mohou posuzovat pouze rozhodčí, kteří mají kvalifikaci k posuzování příslušných plemen. Rozhodčím se nemůže stát každý, k dosažení certifikace vede dlouhá několikaletá cesta přes teoretickou i praktickou přípravu a mám za to, že oprávnění k posuzování se rozhodně nedá získat od stolu.

Ve výstavním řádu ČMKU je také psáno, že delegaci rozhodčích na výstavy provádí na žádost pořadatele Českomoravská kynologická unie, resp. ta organizace, která je touto organizací pověřena; do srozumitelné češtiny převedeno, jednotlivé chovatelské kluby v ČMKU sdružené. Předpokládá se tedy, že delegovaní rozhodčí dostali od delegující organizace důvěru, vycházející z přesvědčení o kompetentnosti delegovaných rozhodčích.

Nerespektování rozhodčího je tedy také projevem nedůvěry k delegujícímu subjektu - klubu, jehož jsou vystavující často sami členy.

K povinnostem rozhodčího patří mimo jiné povinnost vystavované jedince posuzovat přísně a nestranně, pouze a výhradně podle standardu FCI.

Také práva a povinnosti vystavovatele jsou Výstavním řádem ve článku 10 jednoznačně stanovena, v bodě i) je řečeno, že vystavovatel má za povinnost nenarušit svých chování a nevhodným jednáním průběh výstavy.

Pravidla jsou stanovena jasně a srozumitelně, mnoho lidí, ucházejících se o účast na výstavním klání však ani neví, že se přihlášením do výstavy dobrovolně zavazují k jejich dodržování.

Samozřejmě, jedná se o subjektivní posuzování a tudíž mohou existovat rozdíly mezi hodnoceními od různých rozhodčích. Tuto skutečnost je však nutno respektovat jako výsadní právo rozhodčích.

Diskutování vystavovatelů s rozhodčími je tedy nejen proti Výstavnímu řádu, ale svědčí mimo jiné i o nízké úrovni jejich společenského vystupování.

Jednoduše řečeno: přátelé, pokud se rozhodnete přihlásit se se svým miláčkem do výstavy (bonitace, svodu, zkoušky atd.), zapomeňte po dobu akce na to, že jste pan doktor, ředitel, podnikatel či manželka slavného hokejisty a vzpomeňte si na to, že existuje cosi, jako pokora a sportovní chování. Řevnivost a zbytečné emo-

ce do kruhu nepatří; zvítězit může pouze jeden a bez výjimky všichni by měli být připraveni na možnost, že nedopadnou zrovna podle svých představ.

K minimu znalostí vystavujícího by, kromě znalosti propozic a průběhu posuzování, mělo patřit i vědomí, že výstava není omezena pouze ohraničeným prostorem výstavního kruhu. Slušné vychování psa by mělo být samozřejmostí v celém výstavním areálu (nakonec: stejně jako i všude jinde) a souvisí s někdy poněkud přehlíženou skutečností, že i na výstavu je potřeba psa alespoň minimálně připravit – už jen kvůli tomu, aby nebyl zbytečně nadměrně stresován jemu neznámými procedurami (jako je např. prohlížení zubů či kontrola varlat) a kontaktem s cizími lidmi.

Rozhodně také nepůsobí dobře, když jsou návštěvníci výstavy nuceni být přítomni vzájemným potyčkám mezi psy, vyhýbat se exkrementům, které v areálu zůstaly po neukázněných vystavovatelích; ano – po nich a nikoliv po jejich psech: psi se pouze vyprázdňují, ale jejich majitelé jsou ti, kteří o tom vědí a nejsou schopni po svých mazlíčcích uklidit (jak směšná a trapná je u majitele velkého psa výmluva, že si „nevšimnul“, jak jeho pejsek kaká...).

Je sice hezké, že všichni chtějí vidět, co se v kruhu děje, vzhledem k tomu, že ale na výstavy přicházejí i návštěvníci z řad veřejnosti a že také dochází ke střídání psů ve třídách, je vhodné ponechat kolem kruhu prostor k průchodu a pokud možno neblokovat také prostor kolem vstupu do kruhu, aby mohl být průběh akce co nejplynulejší.

Každá výstava či jiná hromadná akce je realizačním týmem připravována tak, aby pokud možno proběhla hladce a přinesla účastníkům uspokojení a radost z dobře prožitého dne.

Morální povinností vystavovatelů by mělo být k této snaze přispět svou ukázněností a kultivovaným vystupováním.

Před nějakým časem padla v diskusním fóru otázka, jak propagovat zvířata s průkazem původu oproti těm „bezpapírovým“. Myslím, že k propagaci plemene mohou přispět všichni – svým jednáním a vystupováním na veřejných akcích.

Závěrem snad jen tolik, že jsem si samozřejmě vědom toho, že většina vystavovatelů ví, jak se správně na společných akcích chovat; nevhodné jednání se však čas od času objeví a nemůže být samozřejmostí je přehlížet, chceme-li, aby tyto akce byly opravdu společenskými událostmi, na které budeme rádi vzpomínat.

Jan Šeda